

Bondsdagverkiezingen 2021: de lijsttrekkers

Achtergrond - 21 juli 2021 - Auteur: Marja Verburg

Duitsland kende tot nu toe alleen kanseliers van de CDU en de SPD. Als grootste partijen leverden zij altijd de regeringsleider. De CDU/CSU- en SPD-lijsttrekkers (*Spitzenkandidaten*) zijn daarom ook altijd *Kanzlerkandidat*. Dit keer is er een derde gegadigde: ook de Groenen hebben een *Kanzlerkandidatin* benoemd.

CDU/CSU: Armin Laschet



CDU-voorzitter en minister-president van Noordrijn-Westfalen (NRW) Armin Laschet (60) moest een hevige strijd leveren met CSU-leider Markus Söder en sceptische partijgenoten voor hij in april [tot Kanzlerkandidat werd benoemd](#). Laschet deed het in de peilingen beduidend minder goed dan de charismatischere Söder, maar had het voordeel de voorzitter van de veel grotere CDU te zijn. Nu moet hij de CDU en de CSU, die voor de verkiezingen samen optrekken en in de Bondsdag één fractie vormen, in september aan de overwinning helpen.

Laschet - katholiek, getrouwd en vader van drie volwassen kinderen - groeide op aan de Nederlandse grens als zoon van een mijnwerker die zich opwerkte tot hoofd van een basisschool. Hij geldt als Europeaan in hart en nieren en onderhoudt nauwe banden in Frankrijk en de Benelux-landen. De afgelopen jaren heeft hij verschillende keren laten zien dat hij vanuit een achterstandspositie goed kan scoren. De man van elastiek, noemde [Der Spiegel](#) hem. Ook nu moet hij dat laten zien. Na jaren waarin de CDU/CSU dankzij de populariteit van Angela Merkel met afstand de grootste fractie was, zijn de verschillen in de peilingen met de SPD en Bündnis 90/Die Grünen een stuk kleiner geworden. Laschet geldt als verbinder, maar krijgt ook vaak kritiek te verduren. Zo opereerde hij nogal [onhandig bij de grote overstromingen](#) in juli in zijn deelstaat en ook vorig jaar in zijn [coronabeleid](#).

Als minister-president lukte het Laschet zijn economisch kwakkelende deelstaat

Noordrijn-Westfalen er weer aardig bovenop te krijgen. Dat wil hij met Duitsland ook doen. Het land moet moderniseren, vindt Laschet: in de auto-industrie, bij de energietransitie, de digitalisering en het migratiebeleid. Maar vernieuwing moet niet ten koste gaan van stabiliteit. Zo moet Duitsland bij zijn klimaatbeleid wel oog houden voor de belangen van de economie, benadrukt Laschet al maanden.

Het liefst zou Laschet, net als in NRW, na september alleen met de liberale FDP regeren. Maar gezien de peilingen lijkt de CDU/CSU niet om samenwerking met de Groenen heen te komen.

Zie ook op Duitslandweb: [Laschet - Europeaan met oog voor Nederland](#)

Bündnis 90/Die Grünen: Annalena Baerbock



Groot was de verrassing toen Bündnis 90/Die Grünen in april bekend maakte dat [Annalena Baerbock \(40\) de Kanzlerkandidatin](#) van de Groenen is, en niet haar bestuurlijk veel ervarener co-partijvoorzitter Robert Habeck. Baerbock is de jongste kanselierskandidaat ooit. De Groenen hadden al geruime tijd de wind mee; de partij stond al een jaar of twee stabiel op de tweede plaats in de peilingen. In april was ze zelfs even de grootste. De kans dat Baerbock kanselier zou worden, was ineens helemaal niet meer denkbeeldig.

Op de euforie van Baerbocks kandidaatstelling volgde de ontnuchtering van de harde kritiek. Critici en media doken op haar gebrek aan ervaring, op het feit dat ze twee jonge kinderen en een werkende man heeft: kun je dan wel kanselier zijn? Ze doken op haar cv dat ze enigszins had opgepoetst, op kerstbonussen van haar partij die ze pas laat bij de Bondsdag had gemeld en op een [vermeende plagiaataffaire](#). In haar boek 'Jetzt. Wie wir unser Land erneuern', waarin ze haar politieke ideeën uiteenzet, had ze niet aan bronvermelding gedaan. Allemaal kleine fouten, maar bij elkaar hebben die haar reputatie geschaad.

Ondanks haar geringe bestuurlijke ervaring geldt Baerbock als getalenteerde, ambitieuze en stabiele politica. Ze is sinds 2013 lid van de Bondsdag, waar ze onder meer woordvoerder klimaatbeleid was. Baerbock geldt als expert op klimaatgebied. In 2018 werd ze min of meer uit het niets samen met Habeck partijvoorzitter, maar groeide verrassend snel in haar rol. Ze bereidt zich altijd grondig voor en is scherp en vasthoudend, schrijven Duitse media over haar. De afgelopen jaren heeft ze een goed netwerk opgebouwd, onder meer in het

bedrijfsleven, aldus [Die Zeit](#). Als het om Europese of veiligheidsthema's gaat, voerde de afgelopen jaren niet Habeck, maar Baerbock meestal het woord.

Bij de bekendmaking van haar kandidatuur pleitte Baerbock voor “een politiek die vooruit kijkt, wat nieuws probeert, naar de mensen luistert en hen dingen toevertrouwt”. Na acht jaar van CDU/CSU en SPD, partijen die al langer op elkaar zijn uitgekeken, vinden ook veel kiezers de tijd rijp voor iets nieuws. Gezien de peilingen is de kans groot dat de Groenen deel gaan uitmaken van een volgende regering. Daarin zal Baerbock dan een belangrijke positie innemen.

Zie ook: NDR-documentaire '[Baerbock und Habeck - Kurs aufs Kanzleramt?](#)' (YouTube)

SPD: Olaf Scholz



Als ervaren en gewaardeerd politicus zou vice-kanselier en minister van Financiën Olaf Scholz (63) eigenlijk goede kansen moeten maken op het kanselierschap. Duitse kiezers zien hem ook wel zitten in het Kanzleramt (zie oa peilingen op [ZDF](#), [Tagesschau](#) en [Der Spiegel](#)). Maar Scholz' partij was de afgelopen jaren in de peilingen te klein om deze ambitie waar te kunnen maken. De sociaal-democratische SPD is al lang geen grote volkspartij meer en het leek er lange tijd op dat ze er niet eens zeker van kon zijn dat ze bij de verkiezingen in september als derde uit de bus zou komen.

Scholz - advocaat, getrouwd, geen kinderen - was minister van Werkgelegenheid in kabinet Merkel-I en maakte vanaf 2011 naam als burgemeester van Hamburg, de stad waar hij opgroeide. De pragmatische, nuchtere en slimme Scholz werd gewaardeerd, al was zijn ondermaatse optreden bij de uit de hand gelopen demonstraties tijdens de [G20-top in Hamburg](#) in 2017 een smet op zijn blazoën.

Als financieel expert was hij in 2018 de aangewezen persoon om minister van Financiën te worden in Merkel-IV. Net als zijn voorganger, CDU'er Wolfgang Schäuble, hield hij vast aan het in Duitsland heilige begrotingsevenwicht. Maar tijdens de coronacrisis liet hij de schuldenrem - met toestemming van het parlement - los. Zijn alom als moedig geprezen financiële crisisbeleid maakte hem vorig jaar een van de populairste Duitse politici. De kritiek op hem en zijn ministerie in het [Wirecard-schandaal](#) - slecht toezicht maakte miljardenfraude bij het fintech-bedrijf mede mogelijk - heeft daar vooralsnog geen afbreuk aan gedaan.

Critici noemen Scholz koel en arrogant, niet de man met wie je de harten van kiezers veroverd. Hij behoort tot de gematigde partijvleugel die een middenkoers voorstaat. In 2019 verloor hij de [strijd om het SPD-voorzitterschap](#) van Saskia Esken en Norbert Walter-Borjans, die voor een linkser profiel van de partij moesten zorgen. Toch kwam de partijtop vorig jaar zomer [bij Scholz terug](#) toen ze een *Kanzlerkandidat* zochten die “vastberaden is en ervaren”, “moedig” optreedt in crises en een “duidelijk beeld heeft van een goede en eerlijke toekomst voor iedereen”.

Foto's: Laschet: Flickr/Deutsche Welle/cc; Baerbock: wiki/Stephan Röhl/cc; Scholz: Frank Schwichtenberg cc by-sa 4.0

Bekijk ook onze uitlegvideo 'Wie volgt Merkel op?' (17-08-2021)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/44977/bondsagverkiezingen-2021-de-lijsttrekkers>